

HUS-kuntayhtymän ehdotus tarvevakiointimallin korjaamiseksi

Yleistä

Suomen hallituksen esittämien tulevien hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen kohdentamiseen on ehdotettu käytettävän THL:n tarvevakiointimallia, joka on monelta osin keskeneräinen ja siten asettaa vakavasti kyseenalaisiksi mallin lopputuloksena syntyvät alueellisen tarvevakiointikertoimet.

Tarvevakiointimallien tavoite on selittää tilastollisesti yksilötason toteutuneita kustannuksia ja HUSin näkemyksen mukaan THL:n mallia tulee kehittää suuntaan, jolla tavoite toteutuu. HUS esittää seuraavia muutoksia terveydenhuollon tarvevakiointimalliin.

Muutokset

- 1) Sairausluokat
  - Sairausluokkien lisääminen ja mallissa olevien luokkien laajentaminen siten, että ne edustavat todellista sairastavuutta ja kattavat alueelliset todelliset palvelutarpeet. Sairausluokat ovat tärkein kustannusten selittämiseen valittu muuttujaryhmä, joten niiden valinta on rahoituksen oikean ja riittävän kohdentamisen kannalta olennaista.
  - Terveydenhuollolle kustannuksia aiheuttavien sairausluokkien puuttuminen THL:n mallista johtaa mallissa nyt olevien sairausluokkien kustannusten vääristymiseen ja tarvevakiointikertoimien virheellisyyteen.
- 2) Keskimääräiset kustannukset
  - Mallissa käytettyjen keskimääräisten kustannusten sijaan tulee käyttää alueellisia kustannuksia siten, että tehokkuudesta riippumattomat kustannuserot tulevat huomioon otetuksi.
  - Mallissa käytettyjen kokonaiskustannusten tulee vastata THL:n muualla raportoimia terveydenhuoltomenoja.
- 3) Tarvekertoimet
  - Tarvekertoimien tulee ohjata rahoitusta toteutuneen palvelutarpeen ja toteutuneiden alueellisten kustannusten mukaan.
  - Hyvinvointialueiden tarvekertoimien tulee olla oikeat suhteessa toisiinsa. Mitä lähempänä yhtä (1) tarvekerroin on, sitä pienempi on riski, että mallissa olevat virheellisyydet vääristävät rahoituksen alueellista jakautumista. Ehdotetussa mallissa esimerkiksi Helsingin tarvekerroin on 50% matalampi kuin Etelä-Savon kerroin. Isoon vaihteluväliin johtuvat syyt tulee selvittää huolellisesti ja varmistaa, ovatko ne ovat seurausta todellisista eroista palvelutarpeessa hyvinvointialueiden välillä vai seurausta mallin keskeneräisyydestä.
  - Alueiden erilainen demografia ja sosioekonomiset tekijät sekä niiden ennustetut muutokset ja pysyvät erot tulee huomioida laskentamallissa.

- HUS esittää, että mallia ei oteta käyttöön keskeneräisenä eikä ilman riippumatonta arviointia. HUS suosittelee nykyisen rahoitusmallin käyttöä, kunnes tarvekiointimalli on kehitetty ja varmistettu, että malli kuvaa oikein alueellista palvelutarvetta.
- 4) Yliopistorahoituksen (opetus ja tutkimus) irrottaminen tarvekiointikertoimilla jaettavasta rahoituksesta.

Kunnioitavasti
Juha Tuominen

toimitusjohtaja, HUS